

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting OPSPOOR

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 11 juli 2024

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij OPSPoor onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie als Onvoldoende. Het bestuur waarborgt met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen. Het ontbreekt echter op onderdelen aan deugdelijk financieel beheer. Daarom beoordelen we de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur (BKA2) als Onvoldoende. Bij de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog (BKA3) geven we een herstelopdracht.

Context

OPSPoor heeft 38 scholen in Purmerend en de omliggende gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Waterland en Wormerland, waaronder 35 basisscholen. Daarnaast vallen een SBO-school, twee SO-scholen en één VSO-school onder het bestuur. Eén van de SO-scholen maakt sinds januari 2024 deel uit van het bestuur. OPSPoor komt voort uit een fusie van twee besturen OPSo en SPOOR. Deze fusie is in 2021 bekrachtigd. Bij SPOOR is in 2018 een vierjaarlijks onderzoek gedaan. Er heeft in verband met de fusie geen eerder onderzoek plaatsgevonden bij OPSo.

OPSPoor heeft als missie onderwijs te verzorgen aan leerlingen die zij zien als 'toekomstmakers'. Er zijn drie kernwaarden die voor het handelen en de keuzes richtinggevend zijn: vertrouwen, verbinden en meesterschap. Het bestuur gebruikt het gedachtengoed van 'de lerende organisatie' om binnen de organisatie te ontwikkelen en te innoveren.

Het bestuur bestaat uit een tweehoofdig college van bestuur en wordt ondersteund door het team Kwaliteit en andere afdelingen binnen het bestuurskantoor.

Wat moet beter?

Het bestuur dient ervoor te zorgen dat de financiële continuïteit gewaarborgd blijft.

Bestuur: OPSPoor

Bestuursnummer: 41434

Sector: Primair en Speciaal Onderwijs

Aantal scholen onder bestuur:

38 scholen

Totaal aantal leerlingen:

7211 leerlingen (schooljaar 2023 - 2024)

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

OBS De Fuik (11SO|C1)

SO Martin Luther Kingschool (15DZ|OKE01)

OBS Wheermolen (16AJ|C1)

OBS De Kweekvijver (18KJ|C1)

SBO Het Tangram (19UM|C1)

OBS Weidevogels (23EA|C2)

OBS De Koempoelan (26AP|C1)

OBS De Nieuwe Wereld (27CJ|C1)

OBS Oeboentoe (27NZ|C1)

Lijst met scholen met ander type onderzoek:

OBS De Piramide (09ES|C1)

OBS De Ranonkel (16HK|C1)

OBS De Fuut (18JD|C1)

Daarnaast moet het bestuur de sturing vergroten om meer grip te krijgen op de kwaliteit van het onderwijs op alle scholen. De sturing op de risico-scholen moet scherper door eisen te stellen aan de doelen en de termijn waarin de doelen bereikt moeten worden. Ook moeten scholen feedback krijgen op hun onderwijskundige documenten om samen vast te stellen of er gekozen is voor effectieve interventies. Verder moet het bestuur ervoor zorgen dat er op de scholen een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod voor burgerschapsonderwijs is.

Het bestuur moet ervoor zorgen dat op scholen waar dat nodig is medische deskundigheid aanwezig is in de commissie van begeleiding als er ontwikkelingsperspectieven worden vastgesteld en bijgesteld.

Tot slot dient de jaarverslaggeving van het bestuur volledig te zijn. De beschrijving van de wijze waarop het bestuur de risico's en beheersmaatregelen evalueert en hierop bijstuurt moet uitgebreider uitgewerkt worden.

Wat gaat goed?

Het bestuur werkt vanuit een gedragen missie en visie. We zien een verbinding tussen het strategisch meerjarenplan en de schoolplannen. Ook is er een werkend stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat aansluit bij de visie en steeds in ontwikkeling is.

Het bestuur analyseert en evalueert de leerresultaten voor de basisvaardigheden (taal en rekenen/wiskunde) van de scholen en het gevoerde beleid en verantwoordt zich hierover in het jaarverslag. Tevens evalueren het bestuur en de scholen zichzelf op basis van de bestuurlijke en de schoolstandaarden van de inspectie.

Binnen het bestuur is een cultuur aanwezig waarin samenwerken, leren, innoveren en ontwikkelen belangrijk is. Het bestuur heeft verschillende structuren ingericht die de samenwerking tussen scholen en medewerkers stimuleert en waarin het mogelijk is om de ambities verder uit te werken. Zowel voor studenten als voor starters in verschillende functies zorgt het bestuur voor een goed gewaardeerd begeleidingstraject. Zij, maar ook de huidige medewerkers, kunnen zich via de eigen academie professionaliseren.

De scholen voor speciaal (basis)onderwijs vormen binnen het bestuur een belangrijke schakel om passend onderwijs te realiseren.

Er is sprake van een functionele scheiding tussen het uitvoerend en het toezichthoudend deel van het bevoegd gezag. Verder zorgt het bestuur voor een functionerende gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, waarmee zij, net als met het intern toezicht een constructieve interne dialoog voert. Het bestuur werkt nauw samen met andere partners in de regio als de gemeentes, andere besturen, het voortgezet onderwijs, de samenwerkingsverbanden, opleidingsinstituten en de kinderopvang.

Wat kan beter?

Het bestuur kan werken aan een gemeenschappelijk kader over wat er verstaan wordt onder de kwaliteit van het onderwijs en kwaliteitszorg. Dit kader kan helpen om gerichtere afspraken te maken met scholen en de doelen te evalueren. Het bestuur kan daarbij nadenken over de wijze waarop zij differentieert in de mate van sturing tussen scholen.

Het intern toezicht kan op een vergelijkbare wijze een toezichtskader opstellen waarin het ijkpunten formuleert die richting geven aan hun toezichtsfunctie. Deze ijkpunten kunnen ook verwerkt worden in de managementrapportages, zodat deze meer informatie bevatten over de kwaliteit van het onderwijs op de scholen en de bereikte doelen uit het strategisch meerjarenplan. Ook kan de intern toezichthouder in de jaarverslaggeving meer aandacht besteden aan de verantwoording op de doelmatige uitgaven van rijksmiddelen.

Verder kan het bestuur meer sturen op het realiseren van een doelgericht en samenhangend programma voor burgerschapsonderwijs. Ten aanzien van passend onderwijs kan het bestuur meer duidelijkheid geven voor welke vorm van ondersteuning men het bestuur en/of het samenwerkingsverband kan benaderen. Ook kan het bestuur in het jaarverslag beter uitleggen hoe zij het geld voor passend onderwijs uitgeven.

Vervolg

Om te onderzoeken of de herstelopdrachten door het bestuur zijn opgeheven, wordt in het derde kwartaal van 2025 een herstelonderzoek uitgevoerd.

We gaan gezien de geconstateerde continuïteitsrisico's voor het onderwijs de financiële positie van het bestuur het komend jaar monitoren en hierover aanvullende afspraken maken met het bestuur.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	7
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	11
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	13
	2.2. Afspraken over vervolgtoezicht	21
3.	Reactie van het bestuur	23
	Bijlage: Zienswijze bestuur	25

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in de periode november 2023 tot en met februari 2024 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij OPSPOOR. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we verificatie-activiteiten uit op scholen en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

Het vierjaarlijks onderzoek bij OPSPOOR hebben we op maat ingericht en bestaat uit de volgende onderzoeksactiviteiten.

Het bestuur heeft als missie onderwijs te verzorgen aan leerlingen die zij zien als de 'toekomstmakers'. In het strategisch beleidsplan van 2023 – 2027 staat dan ook *'Voor TOEKOMSTMAKERS, omdat wij vinden dat we kinderen moeten helpen om zelf actief vorm te geven aan de snel veranderende wereld waarin zij leven. We geven hun daarmee verantwoordelijkheid voor hun eigen omgeving en die van anderen'* (p. 16). Er zijn drie kernwaarden die voor het handelen en de keuzes richtinggevend zijn: vertrouwen, verbinden en meesterschap. Deze kernwaarden zijn bij de start van de nieuwe bestuurlijke planperiode herijkt. Scholen hebben de ruimte om gezien hun context invulling te geven aan deze drie waarden.

Opspoor heeft als strategie dat ze de missie en visie willen realiseren door in te zetten op de ontwikkeling van de leerlingen, de huidige

medewerkers, de nieuwe medewerkers en de organisatie. Ze worden ook wel de 4 O's genoemd. In het startgesprek geeft het bestuur aan dat ontwikkelen en innoveren in hun DNA zit en daarbij het gedachtengoed gebruikt van 'de lerende organisatie'.

Verificatie-onderwerpen en bijbehorende onderzoeksactiviteiten

In het vierjaarlijks onderzoek hebben we ons gericht op drie onderwerpen: de lerende organisatie, de basisvaardigheden rekenen en burgerschap en passend onderwijs. Hieronder leggen we uit waarom we in overleg met het bestuur tot deze drie onderwerpen zijn gekomen en welke activiteiten we hebben uitgevoerd om ze te onderzoeken.

De lerende organisatie

In de voorbereiding en in het startgesprek bleek dat OPSPoor veel belang hecht aan het zijn van een lerende organisatie, waarin medewerkers ruimte krijgen om met elkaar te leren, te onderzoeken en te ontwikkelen.

Om zicht te krijgen op de sturing van het bestuur op het zorgen voor een lerende organisatie hebben we gesprekken gevoerd met de voorzitters van de clusters en de kernteams. Tevens hebben we vier scholen bezocht om zicht te krijgen op de praktijk. Deze zijn door het bestuur aangedragen. Eén van de scholen is de SBO-school.

Basisvaardigheden: Rekenen en Burgerschap

Daarnaast hebben we ons bij de verificatie-activiteiten gericht op de basisvaardigheden rekenen en burgerschap. Het bestuur is een aantal jaar terug gestart met een masterplan rekenen omdat ze bestuursbreed zagen dat de rekenresultaten op de scholen aandacht nodig hadden. Daarnaast zagen we in onze eigen analyse op basis van de eindtoetsen dat Rekenen lager ligt dan het landelijk gemiddelde. De basisvaardigheid Burgerschap is meegenomen om de zicht- en voelbaarheid van de kernwaarden binnen het bestuur te onderzoeken. In de gesprekken met de voorzitters van de clusters en de kernteams en de bezoeken op de vijf scholen zijn deze twee basisvaardigheden meegenomen. Daarnaast hebben we een gesprek met zes rekencoördinatoren gevoerd.

Passend onderwijs

Als derde verificatie-onderwerp hebben we gekozen voor passend onderwijs. Binnen dit onderwerp konden we de plaats en rol van het speciaal (basis)onderwijs binnen het bestuur onderzoeken en zicht krijgen op de interventies die er binnen het bestuur zijn voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

We hebben een gesprek gevoerd met het cluster gespecialiseerd onderwijs. Tevens hebben we de Speciaal Onderwijsschool Martin Luther King en de Buitengewoon Lerengroep van Zorgboerderij De Beemster bezocht.

Aanvullende gesprekken

Tevens hebben we een gesprek gevoerd met de kwaliteitsadviseurs binnen het bestuur om zicht te krijgen op de wijze waarop het bestuur (bij)stuurt bij scholen die van het bestuur een verbeter- en/of een herstelopdracht hebben gekregen. We hebben ook een gesprek gevoerd met de directeurs van vier scholen die door het bestuur als risico-school worden gezien.

Tot slot voerden we gesprekken met (een afvaardiging van) het intern toezicht, de gemeenschappelijke medezeggingsraad (hierna: gmr) en het hoofd financiën.

	Risico	Herstel	Specifiek
School			
OBS De Piramide (09ES C1)	•		
OBS De Ranonkel (16HK C1)	•		
OBS De Fuut (18JD C1)	•		

Onderzoeken op scholen

Daarnaast hebben we vanuit onze jaarlijkse prestatie- en risico-analyse op drie scholen zelf mogelijke risico's in de onderwijskwaliteit en de resultaten geconstateerd. Deze scholen had het bestuur zelf ook in beeld. We hebben daarom binnen het vierjaarlijks onderzoek drie kwaliteitsonderzoeken naar risico's uitgevoerd op De Piramide (09ES|C1), De Ranonkel (16HK|C1) en De Fuut (18JD|C1). Het eindoordeel van de onderzoeken bij De Piramide en De Ranonkel is Onvoldoende. Het eindoordeel van het onderzoek bij De Fuut is Zeer zwak.

We publiceren aparte rapporten over de onderzoeken op schoolniveau. Deze rapporten zijn te vinden op onze website. Waar relevant verwijzen we in dit rapport naar de schoolrapporten. In de schoolrapporten staan herstelopdrachten naar aanleiding van de wettelijke tekortkomingen die we hebben geconstateerd. Het bestuur is verantwoordelijk voor het herstel van deze tekortkomingen.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over OPSPOOR bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

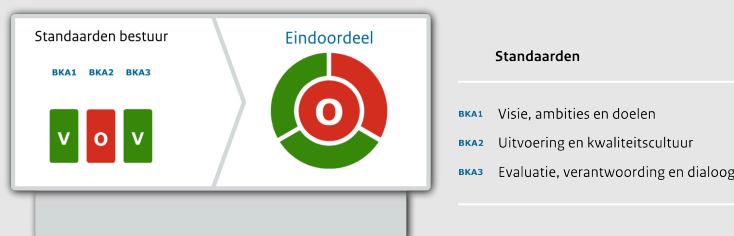
In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van OPSPOOR als Onvoldoende. Het bestuur waarborgt met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen. De standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur (BKA2) hebben we echter als Onvoldoende beoordeeld, omdat het op onderdelen ontbreekt aan deugdelijk financieel beheer.

Wij beoordelen de standaarden Visie, ambities en doelen (BKA1) en Evaluatie, verantwoording en dialoog (BKA3) als Voldoende. Bij de standaard BKA3 geven we voor een deel van de standaard een herstelopdracht.

Context

OPSPOOR komt voort uit een fusie van twee besturen OPSO en SPOOR. Deze fusie is in 2021 bekrachtigd. Bij SPOOR is in 2018 een vierjaarlijks onderzoek gedaan. Er heeft in verband met de fusie geen eerder onderzoek plaatsgevonden bij OPSO.

Het bestuur heeft 38 scholen in Purmerend en de omliggende gemeenten Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Waterland en Wormerland, waaronder 35 basisscholen. Daarnaast vallen een SBO-school, twee SO-scholen en één VSO-school onder het bestuur. Eén van de SO-scholen maakt sinds januari 2024 deel uit van het bestuur. OPSPOOR heeft als missie onderwijs te verzorgen aan leerlingen die zij zien als 'toekomstmakers'. Er zijn drie kernwaarden die voor het handelen en de keuzes richtinggevend zijn: vertrouwen, verbinden en meesterschap. Het bestuur gebruikt het gedachtegoed van 'de lerende organisatie' om binnen de organisatie te ontwikkelen en te

innoveren.

Het bestuur bestaat uit een tweehoofdig college van bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door verschillende afdelingen binnen het bestuurskantoor, zoals bijvoorbeeld het team Kwaliteit voor onderwijskundige ondersteuning, de financiële afdeling en de afdeling personeelszaken.

Conclusie

Eind 2018 hadden in totaal tien van de scholen van OPSO en SPOOR het oordeel Onvoldoende of Zeer zwak gekregen. Het is het bestuur toen gelukt om al deze scholen binnen een jaar op een Voldoende te krijgen. In de periode tussen 2020 en 2022 kostte mogelijk de fusie zoveel energie en zorgden de Corona-maatregelen ervoor dat ze niet de scholen in konden, dat het zicht van het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op een aantal scholen is verminderd. De besturingsfilosofie waarin scholen autonomie, ruimte en vertrouwen krijgen versterkte dit ook. Het bestuur zag de leerlingresultaten dalen en heeft vanaf 2022 een aantal maatregelen genomen om het tij te keren en het onderwijs te verbeteren. Voorbeelden zijn het masterplan rekenen, het opleiden van medewerkers tot auditor en het invoeren van waarderende audits en het recente beleid om steviger in te grijpen als er sprake is van risico's op een school.

We constateren dat de kwaliteit van de (be)sturing, het stelsel van kwaliteitszorg en de ambities bij OPSPOOR op orde zijn. Samen met de verbetermaatregelen zien we dat het bestuur heeft gewerkt aan de kwaliteitscultuur. We spreken onze waardering uit voor deze cultuur waarin samenwerken, leren, ontwikkelen en innoveren wordt gestimuleerd. Hier heeft het bestuur ten opzichte van het vorige onderzoek een zichtbare ontwikkeling in doorgemaakt. We zien verder dat de diversiteit tussen scholen binnen een bestuur als OPSPOOR groot is. Het bestuur is zoekend naar de balans tussen autonomie geven en sturen als het nodig is.

We stellen wel vast dat het bestuur er onvoldoende voor heeft gezorgd dat de financiële continuïteit op de korte en middellange termijn is gewaarborgd. Het bestuur heeft over 2023 een groter tekort gerealiseerd dan begroot. Het bestuur heeft de Inspectie hier in maart 2024 zelf van op de hoogte gesteld en uit eigen beweging een herstelplan gemaakt met maatregelen om de continuïteitsrisico's te ondervangen. Vanwege deze continuïteitsrisico's blijven wij de financiële positie van het bestuur zelf monitoren.

Ook constateren we dat het bestuur de sturing moet vergroten om beter grip te krijgen op de kwaliteit van het onderwijs op alle scholen. Een gemeenschappelijk kader waarin wordt vastgelegd wat verstaan wordt onder kwalitatief goed onderwijs helpt om duidelijke doelen te formuleren, feedback te geven en te evalueren. Daarbij is differentiatie in sturing tussen scholen noodzakelijk om aan te sluiten bij hun ontwikkeling. Het intern toezicht kan vanuit het kader

ijkpunten formuleren die richting geven aan hun toezichtsfunctie. We geven het bestuur de opdracht om hier in het komende jaar invulling aan te geven.

Tot slot stellen we vast dat het interne risicobeheersings- en controlesysteem onvoldoende heeft gefunctioneerd. Daarnaast dient in het jaarverslag op een aantal onderdelen meer informatie gegeven te worden, zoals de doelmatige besteding van rijksmiddelen en passend onderwijs.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		•	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•		
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

BKA1. Visie, ambities en doelen

De standaard Visie, ambities en doelen beoordelen we als Voldoende. Het bestuur werkt vanuit een gedragen missie en visie en heeft ambities geformuleerd die breed bekend zijn en uitgedragen worden. Er is een stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat het bestuur in staat stelt om te sturen.

Het bevoegd gezag bestaat uit een uitvoerend en een toezichhoudend deel. Er is een heldere verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de bestuursleden onderling en het bestuur en het intern toezicht. Wel moet het bestuur het intern risicobeheersings- en controlesysteem gaan evalueren, bijstellen en uitgebreider beschrijven in het jaarverslag.

Gedragen missie, visie en ambities

Het bestuur werkt vanuit een gedragen missie, waarbij de drie kernwaarden verbinding, vertrouwen en meesterschap invulling geven aan de visie. De missie en visie zijn uitgewerkt in een strategisch meerjarenplan voor de komende vier jaar met als titel 'De Kracht van Samen'. Tijdens het onderzoek hebben we ervaren dat de kernwaarden leven binnen de scholen en als onderlegger dienen voor de schoolplannen.

Het bestuur heeft ambities geformuleerd die gericht zijn op de ontwikkeling van de leerling, de huidige en nieuwe medewerkers en de organisatie. Deze worden ook wel de 4 O's genoemd en zijn breed bekend en worden ook uitgedragen. Voor de uitwerking van elke 'O' is een kernteam geformeerd dat bestaat uit directeurs en medewerkers

van het bestuurskantoor. Elk kernteam bepaalt doelen en maakt een jaaragenda om deze te bereiken. We zien kansen om de planmatigheid van de kernteams te verbeteren.

Aansluitend bij de visie van het bestuur is een stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat onder andere bestaat uit schoolbezoeken door het college van bestuur en andere staffunctionarissen. Het bestuur werkt met een jaarlijkse kwaliteitskalender. Sinds anderhalf jaar maken waarderende audits onderdeel uit van het stelsel. Directeuren en stafleden gericht op de kwaliteit van het onderwijs volgen hiervoor een opleiding. Tot slot bespreekt het bestuur twee keer per jaar alle scholen in een zogenaamde vlootshow. Als blijkt dat de opbrengsten tegenvallen of er risico's blijken uit de audit dan kan het bestuur een school een verbeter- of ontwikkelopdracht geven. Het beleid voor de risico-scholen is recent aangescherpt omdat het bestuur merkte dat dit nodig was om de urgentie om te verbeteren te benadrukken en de noodzaak om te verbeteren minder vrijblijvend te laten zijn.

Ontwikkelen van een gemeenschappelijk kader

Ondanks de consistentie over de visie kan het bestuur werken aan een meer gemeenschappelijk kader over wat er binnen Opspoor wordt verstaan onder de kwaliteit van onderwijs en kwaliteitszorg. Het inspectiekader is weliswaar leidend voor de gesprekken en de audits, maar in de gesprekken die we hebben gevoerd halen we geen eenduidig beeld op over hoe er bestuursbreed gedacht wordt over kwaliteit van onderwijs. We horen wel dat de audits zorgen voor een gemeenschappelijke taal over kwaliteit. En ook dat directeuren met een kritischere blik naar zichzelf, de school en de organisatie kijken. Het ontwikkelen van een gemeenschappelijk kader heeft wel de aandacht van het bestuur. Het kernteam 'Ontwikkeling van de leerling' is bijvoorbeeld bezig met de operationalisatie van de standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2), omdat uit een analyse van de audits kwam dat dit op meerdere scholen een aandachtspunt is. Het kan helpen om vanuit het kader concrete doelen en ijkpunten te formuleren bij elke standaard, zodat scholen weten wat het bestuur van hen verwacht als het gaat om de gewenste kwaliteit van het onderwijs. Indien nodig kan een onderscheid gemaakt worden in de verwachtingen die gelden voor de reguliere basisscholen en de scholen voor speciaal (basis)onderwijs. De concrete wijze waarop het bestuur de doelen voor de cognitieve tussen- eindresultaten heeft geformuleerd, gekoppeld aan de schoolweging, zijn een voorbeeld.

Sturing geven aan de toezichtfunctie

Binnen het bestuur is sprake van een functionele scheiding tussen het uitvoerend en toezichthoudend deel van het bevoegd gezag. Tevens is er een heldere verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de bestuursleden onderling en het bestuur en het intern toezicht. Het intern toezicht beschikt over toezichtsinstrumenten om zicht te hebben op de wijze waarop het bestuur stuurt en bijstuurt.

We geven het intern toezicht mee binnen de toezichtsinstrumenten ijkpunten te formuleren die richting geven aan hun toezichtsfunctie. Deze kunnen gericht zijn op de resultaten en de kwaliteit van het onderwijs, maar kunnen ook betrekking hebben op andere thema's zoals personeel, financiën of de vier ontwikkelgebieden.

Intern risicobeheersings- en controlesysteem

Een bestuur hoort goed zicht te hebben op zijn omgeving. Dit bevat ook de risico's waar het bestuur mogelijk mee geconfronteerd wordt. We willen graag zien hoe de besturing op het systeem van risico-inventarisatie en -beheersing plaatsvindt. Daarnaast willen we zien hoe het bestuur het risicobeheerssysteem in de praktijk toepast en waar nodig aanpast.

Tijdens ons onderzoek is gebleken dat het interne risicobeheersings- en controlesysteem onvoldoende heeft gefunctioneerd. In 2023 zijn de liquide middelen sterk gedaald waardoor er continuïteitsrisico's zijn ontstaan. Om tijdig beheersmaatregelen toe te passen op de risico's dient het bestuur het huidige risicobeheersings- en controlesysteem te evalueren en bij te stellen, zodat toekomstige risico's op tijd gesignaleerd kunnen worden.

Ook uit het jaarverslag blijkt nog niet op welke manier het bestuur de risico's en beheersmaatregelen evalueert en hierop bijstuurt. Het jaarverslag voldoet daarom nu niet geheel aan de wettelijke vereisten. In artikel 4, vierde lid, Rjo is opgenomen dat in de jaarverslag een beschrijving van de inrichting van het interne risicobeheersings- en controlesysteem opgenomen moet zijn. Daarom geven wij hiervoor een herstelopdracht met vervolgtoezicht onder BKA3. Wij verwachten dat het bestuur in volgende jaarverslagen meer aandacht besteedt aan de beschrijving van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

De standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur is beoordeeld als Onvoldoende. Wij zien financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs op de korte en middellange termijn. Wel waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen. We zien daarin een duidelijk verschil tussen enerzijds Uitvoering en anderzijds Kwaliteitscultuur. Als het gaat om de uitvoering dan constateren we dat het bestuur wel zicht heeft op de scholen, maar de sturing moet vergroten om meer grip te krijgen op de kwaliteit van het onderwijs. Ook moet het bestuur er voor zorgen dat er op de scholen een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod voor burgerschapsonderwijs is. Bij de uitwerking van de kwaliteitscultuur zien we dat er binnen het bestuur sprake is van een sterke lerende organisatie, waarin leren, ontwikkelen en innoveren wordt gestimuleerd en gerealiseerd.

Financiële continuïteit

Tijdens het onderzoek heeft het bestuur de Inspectie in maart 2024 zelf geïnformeerd dat het bestuur een veel groter tekort over 2023 heeft gerealiseerd dan begroot. Een fout in de begroting en grote investeringen lijken de oorzaak voor dit tekort. Het bestuur heeft uit eigen beweging een herstelplan opgesteld waarin maatregelen zijn geformuleerd om de continuïteitsrisico's te ondervangen.

Op basis van de voorlopige cijfers over 2023 constateren wij dat de kengetallen voor de liquiditeit en liquide middelen onder de door de Inspectie van het Onderwijs gedefinieerde signaleringswaarden komen te liggen. Wij beoordelen de financiële continuïteit als risicovol en daarmee ook de continuïteit van het onderwijs op de korte en middellange termijn (artikel 148b WPO). We zullen gezien de geconstateerde continuïteitsrisico's voor het onderwijs de financiële positie van het bestuur het komend jaar monitoren en hierover aanvullende afspraken met het bestuur maken. Wij vragen het bestuur om de inspectie actief te informeren over de ontwikkelingen in de financiële positie en passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de financiële kengetallen, waaronder de liquiditeit en absolute omvang van de liquide middelen weer aan de signaleringswaarde van de inspectie zullen voldoen.

Sturen om de grip op de kwaliteit van het onderwijs te vergroten

We zien dat de leerlingresultaten het belangrijkste signaal zijn om te sturen en bij te sturen. Het bestuur heeft op basis daarvan geconstateerd dat zo procent van de scholen risico-scholen zijn. Bij twee scholen hebben we zelf vastgesteld dat de kwaliteit van het onderwijs Onvoldoende is en bij één school is de kwaliteit Zeer zwak. Zoals al eerder is aangegeven heeft het bestuur de sturing op deze scholen recent aangescherpt. De scholen die het bestuur risicovol vindt, krijgen een zogeheten herstelopdracht van het bestuur om de kwaliteit te verbeteren en moeten een verbeterplan maken. Het bestuur voert meer gesprekken met deze scholen om het verbeterproces te monitoren. De sturing moet echter aangescherpt worden door eisen te stellen aan de doelen en de termijn waarin de doelen moeten worden bereikt. De verbeterplannen kunnen van gerichtere feedback worden voorzien om vervolgens samen vast te stellen of de gekozen interventies ook effectief zijn om de gewenste resultaten te behalen.

Daarnaast constateren we dat scholen met goede leerlingresultaten veel autonomie, ruimte en vertrouwen krijgen van het bestuur. Tijdens het onderzoek blijkt dat scholen dit als zeer prettig ervaren, maar dit kan ook een andere kant hebben als blijkt dat de ontwikkeling van de school toch stagneert of achteruit gaat. We constateren dat het bestuur nog te weinig in handen heeft om dit tijdig te signaleren en bij te sturen als dat nodig is op deze scholen. Zo blijkt uit de gesprekken met de scholen met goede resultaten en de scholen voor speciaal (basis)onderwijs dat de gesprekken met het bestuur vooral gaan over onderwerpen als bijvoorbeeld 'Anders organiseren' of het worden van een kindcentrum en nauwelijks over de kwaliteit van het

onderwijsproces of het schoolklimaat. De afspraken die voortkomen uit de gesprekken worden beperkt vastgelegd en de opvolging daarvan wordt nauwelijks gemonitord. Scholen geven tevens aan dat ze weinig feedback krijgen op documenten die te maken hebben met de basiskwaliteit, zoals school- en jaarplannen en zelfevaluaties.

We concluderen dan ook dat het bestuur de sturing in het stelsel van kwaliteitszorg moet vergroten om de grip op en daarmee het zicht op de kwaliteit van het onderwijs op alle scholen te versterken, zoals staat beschreven in artikel 10 en 12, vierde lid, WPO. Een gemeenschappelijk kader voor de basiskwaliteit van het onderwijs, zoals beschreven bij de standaard Visie, ambities en doelen (BKA1) helpt om gerichtere afspraken te kunnen maken en feedback te kunnen geven. Het bestuur kan daarbij nadenken over de wijze waarop zij differentieert in de wijze en mate van sturing tussen scholen.

Samenwerken, leren, innoveren en ontwikkelen zit in het DNA

Het bestuur heeft tijdens het onderzoek laten zien dat er een sterke cultuur is, waarin samenwerken, leren, innoveren en ontwikkelen hoog in het vaandel staan. We illustreren dit met een aantal voorbeelden. Sinds anderhalf jaar wordt de samenwerking tussen scholen gestimuleerd door te werken in zeven clusters van scholen. De scholen zijn geclusterd op zorgzwaarte. Scholen zijn positief over deze clusters. Scholen leren elkaar daardoor beter kennen waardoor ze elkaar ook makkelijk kunnen vinden. Daarnaast zijn er de eerder genoemde kernteams die werken aan de ambities. In elk kernteam zitten vertegenwoordigers van elk cluster waardoor elk cluster op de hoogte blijft van de ontwikkelingen en mee kan denken. Door maandelijks te overleggen met de voorzitters monitort het college van het bestuur de voortgang. Een ontwikkelthema dat leeft binnen het bestuur is 'Anders organiseren', waar één van de kernteams onder andere over gaat. Het gaat over een andere manier van werken in de school dan het leerstofjaarclassensysteem. Het bestuur vindt dit gezien het huidige lerarentekort en talentontwikkeling van medewerkers een belangrijk thema. Scholen zien er de noodzaak van in, maar omdat de wijze waarop dit vormgegeven moet worden voor veel scholen nog onvoldoende concreet is, zorgt het voor onduidelijkheid. We stimuleren het bestuur om scholen de mogelijkheden en goede voorbeelden binnen het bestuur te laten zien, zodat deze duidelijkheid richting geeft om binnen de eigen school een ontwikkeling in gang te zetten.

Verder zien we tijdens de verificatie-bezoeken op de door het bestuur aangedragen scholen mooie voorbeelden van een lerende organisatie binnen de school.

In meerdere gesprekken horen we dat jezelf ontwikkelen of een initiatief om de organisatie te ontwikkelen wordt gestimuleerd. Voorbeelden hiervan zijn op bovenschools niveau als co-teacher kunnen functioneren of de ontwikkeling van een DOE-lab voor

leerlingen die meer praktisch leren. Tevens zijn er meerdere netwerken actief, zoals voor intern begeleiders, reken- en taalcoördinatoren, het jonge kind die bijdragen aan het verder ontwikkelen van OPSPoor.

Tot slot heeft het bestuur veel begeleidingsopties voor studenten, startende onderwijsassistenten en leraren, startende intern begeleiders en directeuren in opleiding. En het bestuur beschikt over een academie met daarin een aanbod speciek voor de starters, maar ook voor de meer ervaren medewerkers. Deze vormen om te professionaliseren worden zeer gewaardeerd.

We constateren dan ook uit de gesprekken dat het bestuur het willen zijn van een lerende organisatie waarvoor door samen te werken aan innovatie, ontwikkeling en professionalisering.

Aandacht voor rekenen en burgerschap

Naar aanleiding van een analyse van de rekenresultaten heeft het bestuur een aantal jaar terug besloten om van het rekenonderwijs een speerpunt te maken. Een OPSPoor-studiedag heeft geheel in het teken gestaan van het rekenen, elke school moest een masterplan maken en er werden rekencoördinatoren opgeleid om specialisten in de scholen te hebben. Op individuele scholen laat deze aanpak resultaat zien, op bestuursniveau zien we dat de rekenresultaten nog steeds onder het landelijk gemiddelde liggen. Aandacht voor het rekenonderwijs blijft dus nodig om de eigen ambities aangaande de rekenresultaten te behalen.

Het bestuur heeft voor burgerschap een visie geformuleerd. Scholen hebben de opdracht gekregen om een burgerschapsplan te schrijven en krijgen daar ook feedback op. Het bestuur kan meer sturen op het realiseren van een doelgericht en samenhangend programma voor burgerschapsonderwijs. De scholen waar we onderzoek gedaan hebben, hebben hun aanbod in beeld, maar kunnen niet laten zien op welke manier ze met hun aanbod welke doelen willen bereiken. Het burgerschapsonderwijs is nog niet op alle OPSPoor-scholen doelgericht, samenhangend en herkenbaar vormgegeven (artikel 8, derde lid, WPO).

Cluster gespecialiseerd onderwijs heeft spilfunctie

De scholen voor speciaal (basis)onderwijs spelen binnen het bestuur een belangrijke rol binnen het realiseren van passend onderwijs. Ze krijgen ruimte en menskracht om reguliere basisscholen te ondersteunen door bijvoorbeeld het inzetten van co-teachers of het doen van observaties. Deze scholen vormen binnen het bestuur het cluster gespecialiseerd onderwijs. Ze hebben de opdracht gekregen om een breed expertisecentrum te ontwikkelen waarin wordt samengewerkt met een ander bestuur in de regio. Op dit moment zijn ze bezig om een visie en organisatie te ontwikkelen waarin wordt gestreefd naar thuisnabij onderwijs, waarbij geen kind meer thuis zit. De inrichting van een brede basisondersteuning op de basisscholen is hierbij heel belangrijk. Deze is niet alleen gericht op de leerlingen die

extra ondersteuning nodig hebben omdat ze leren moeilijk vinden, maar ook voor de NT2-leerlingen en de meer- en hoogbegaafde leerlingen. Dit is een positieve ontwikkeling. In de gesprekken met scholen horen we namelijk dat het nog niet altijd duidelijk is voor welke onderwerpen rondom passend onderwijs men het bestuur of het samenwerkingsverband kan benaderen, ondanks dat het bestuur hier stroomschema's voor ontwikkeld heeft.

Het bestuur moet er wel voor zorgen dat er medische deskundigheid aanwezig is in de commissie van begeleiding als er ontwikkelingsperspectieven worden vastgesteld en bijgesteld (artikel 40b, eerste lid, WEC). De samenstelling van de commissie voor de begeleiding is zodanig dat zij, rekening houdend met de handicap van de leerling, adequaat kan adviseren uit zowel onderwijskundig als pedagogisch, psychologisch en medisch oogpunt over de in het artikel genoemde taken, waaronder het vaststellen en bijstellen van het ontwikkelingsperspectief.

Het intern toezicht en de gmr functioneren

Het intern toezicht functioneert als sparringpartner voor het college van bestuur. Ze stellen kritische vragen en dragen daardoor bij aan de ontwikkeling van het bestuur. Voorbeelden zijn het aanstellen van een tweede lid van het college van bestuur en het vertragen van de samenwerking met de kinderopvangorganisatie om eerst de fusie goed af te ronden.

Ze houden toezicht op het financieel beheer. Al denken wij wel dat gezien de financiële situatie het toezicht scherper moet zijn.

Daarnaast is in de jaarverslaggeving summier opgenomen dat de intern toezichthouder toezicht houdt op de doelmatige besteding van middelen. In dit onderzoek hebben wij vastgesteld dat hier in de praktijk uitvoering aan wordt gegeven. Zo gaan de intern toezichthouders langs op de scholen, voeren gesprekken met de directeurs en gebruiken zij verschillende informatiebronnen om vast te stellen hoe de middelen doelmatig worden ingezet. Wij vragen het bestuur om meer aandacht aan deze verantwoording te besteden.

De gmr bestaat uit een evenredige geleding van personeel en ouders en worden ondersteund door een ambtelijk secretaris. Ze weet wanneer ze instemming- en adviesrecht hebben en maken gebruik van hun initiatiefrecht. De gmr professionaliseert zichzelf en zorgt er ook voor dat de mr-en van scholen de mogelijkheid hebben zich te scholen. De communicatie met en het op tijd aanleveren van de stukken door het college van bestuur gaat beter nadat uit een bestuurlijke visitatie bleek dat dit aandacht behoefde.

Rechtmatige aanwending van middelen

Gedurende het vierjaarlijks onderzoek is aan de orde geweest dat het bestuur heeft gefinancierd in huisvesting. Voor de inspectie is dit aanleiding om de rechtmatigheid hiervan nader te beoordelen. Omdat deze beoordeling niet past binnen de planning van het vierjaarlijkse onderzoek, zullen wij de beoordeling op een later moment uitvoeren.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Wij beoordelen de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog als Voldoende. Het bestuur evalueert en analyseert regelmatig. Ook wordt binnen het bestuur een constructieve dialoog gevoerd met de diverse geledingen en extern toont het bestuur zich een samenwerkingspartner in de regio. Verder verantwoordt het bestuur zich via het jaarverslag over het gevoerde beleid.

Het bestuur evalueert en verantwoordt zich

In de kwaliteitszorgcyclus heeft het bestuur het analyseren en evalueren van de leerresultaten van de basisvaardigheden (taal en rekenen en wiskunde) van scholen opgenomen. Dit gebeurt op bestuurs-, cluster- en schoolniveau. Op clusterniveau bespreken scholen de resultaten en wisselen interventies uit. Scholen leggen zo horizontaal verantwoording aan elkaar af. Voor het opstellen van het schoolplan hebben scholen een zelfevaluatie uitgevoerd. Deze zelfevaluatie kan nog bestuurspecifieker gemaakt worden als het gemeenschappelijk kader over de basiskwaliteit operationeel is. Het college van bestuur evalueert jaarlijks samen met het team Kwaliteit de bestuurlijke standaarden en formuleert op basis daarvan werkpunten. Daarnaast heeft het bestuur onlangs een bestuurlijke visitatie laten uitvoeren om zichzelf als organisatie verder te ontwikkelen. Ook het team Kwaliteit voert jaarlijks een gesprek met een externe om hun aanpak te evalueren en aan te scherpen. Verder maken we uit het jaarverslag en de gesprekken op dat het intern toezicht en de gmr hun werkwijze evalueren en op basis daarvan ook tot aanpassingen in hun aanpak komen.

Het bestuur verantwoordt zich naar het intern toezicht in managementrapportages. Naast parameters over de bedrijfsvoering kunnen deze rapportages meer informatie bevatten over de kwaliteit van het onderwijs op scholen en de realisatie van de ambities en doelen uit het strategisch meerjarenplan.

Het bestuur verantwoordt zich tevens in het jaarverslag over het gevoerde beleid. Dit wordt ook gedaan door het intern toezicht en de gmr.

De interne en externe dialoog is constructief

Uit de titel van het strategisch meerjarenplan is af te leiden dat het bestuur het belangrijk vindt om samen te werken. Dit geldt aan de ene kant voor externe partners in de regio als het samenwerkingsverband, de gemeentes, andere besturen, het voortgezet onderwijs en opleidingsinstituten. De samenwerking met een kinderopvangorganisatie is in een vergevorderd stadium om samen als één organisatie verder te gaan. Maar ook intern zorgt het bestuur voor een constructieve dialoog tussen de diverse geledingen.

We zien verder dat het intern toezicht en de gmr twee keer per jaar overleggen over de wijze waarop tegenspraak binnen het bestuur is georganiseerd.

Middelen Passend Onderwijs

Het bestuur verantwoordt zich in het jaarverslag beperkt over de middelen die het ontvangt voor passend onderwijs. Het gaat globaal in op de besteding hiervan. Het bestuur kan de verantwoording hiervan nog verbeteren door in te gaan op de gestelde doelen en de effecten die het met deze middelen bereikt heeft. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende jaarverslaggevingen meer aandacht aan te geven.

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht

We wijken bij OPSPOOR voor het vervolgtoezicht af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht aan te scherpen.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld. Om te onderzoeken of de herstelopdrachten door het bestuur zijn opgeheven, wordt in het derde kwartaal van 2025 een herstelonderzoek uitgevoerd. We gaan gezien de geconstateerde continuïteitsrisico's voor het onderwijs de financiële positie van het bestuur het komend jaar monitoren en hierover aanvullende afspraken maken met het bestuur.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
Bestuur		
<i>De standaard BKAz Uitvoering en kwaliteitscultuur is Onvoldoende.</i> Het bestuur moet de financiële continuïteit waarborgen (artikel 148b WPO).	Wij vragen het bestuur om de inspectie actief te informeren over de ontwikkelingen in de financiële positie en passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de financiële kengetallen, waaronder de liquiditeit en absolute omvang van de liquide middelen weer aan de signaleringswaarde van de inspectie zullen voldoen.	Wij zullen de financiële positie blijven monitoren en hier vervolgafspraken met het bestuur over maken en wij voeren in het derde kwartaal van 2025 een herstelonderzoek op bestuursniveau uit.
<i>De standaard BKAz Uitvoering en kwaliteitscultuur is Onvoldoende.</i> Het bestuur moet de sturing vergroten om grip te hebben op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen (artikel 10 en 12, vierde lid, WPO).	Het bestuur moet zorgen voor een stelsel van kwaliteitszorg waarin ze gericht kan sturen om het zicht en de grip op de scholen te vergroten. We verwachten dat het bestuur over uiterlijk een jaar na vaststelling van het rapport zich aan ons verantwoordt over de wijze waarop ze de sturing op de scholen heeft georganiseerd.	Wij voeren in het derde kwartaal van 2025 een herstelonderzoek op bestuursniveau uit.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
<p><i>De standaard BKAz Uitvoering en kwaliteitscultuur is Onvoldoende.</i></p> <p>Het bestuur draagt onvoldoende zorg voor de kwaliteit van het burgerschapsonderwijs op de scholen. Er is niet op alle scholen van Opspoor sprake van voldoende doelgericht, samenhangend en herkenbaar burgerschapsonderwijs. (artikel 8, derde lid, WPO).</p>	<p>Het bestuur moet er voor zorgen dat het onderwijs op de scholen binnen een jaar na publicatie van dit rapport voldoet aan de wettelijke eisen rondom burgerschapsvorming.</p> <p>Daarnaast verwachten we van het bestuur dat het burgerschapsonderwijs onderdeel uitmaakt van de kwaliteitscyclus en het bestuur de kwaliteit hiervan blijft volgen en bevorderen.</p>	<p>Wij voeren in het derde kwartaal van 2025 een herstelonderzoek op bestuursniveau uit.</p>
<p><i>De standaard BKAz Uitvoering en kwaliteitscultuur is Onvoldoende.</i></p> <p>Op alle scholen moet medische deskundigheid aanwezig zijn in de commissie voor de begeleiding als er ontwikkelingsperspectieven worden vastgesteld en bijgesteld (artikel 40b, eerste lid, WEC). Dat is nu niet het geval.</p>	<p>Het bestuur brengt in beeld bij welke scholen in de commissie van begeleiding de medische deskundigheid ontbreekt en zorgt er vervolgens voor dat deze tekortkoming op de betreffende scholen wordt hersteld.</p> <p>Het bestuur verantwoordt zich hierover in een rapportage met een overzicht van de scholen en de genomen maatregelen.</p>	<p>Wij voeren in het derde kwartaal van 2025 een herstelonderzoek op bestuursniveau uit.</p>
<p><i>De standaard BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog is Voldoende, maar voldoet op een onderdeel niet aan de wet.</i></p> <p>Interne risicobeheersings- en controlesysteem (Artikel 4, vierde lid Rjo).</p> <p>In het jaarverslag is een onvoldoende beschrijving van het interne risicobeheersings- en controlesysteem opgenomen evenals de wijze waarop de risico's en beheersmaatregelen worden geëvalueerd en bijgesteld.</p>	<p>Het bestuur zorgt ervoor dat in het jaarverslag het interne risicobeheersings- en controlesysteem is opgenomen en hoe de risico's en beheersmaatregelen worden geëvalueerd en hoe wordt bijgesteld.</p>	<p>Wij voeren in het derde kwartaal van 2025 een herstelonderzoek op bestuursniveau uit.</p>

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

In het voorjaar heeft de Inspectie van het Onderwijs, voor het eerst sinds de samenvoeging van de besturen OPSO en SPOOR in 2021, een bezoek gebracht aan stichting OPSPOOR. We waarderen de constructieve dialoog die naar aanleiding van het conceptrapport is gevoerd en nemen de opdracht van de inspectie ter harte. Als College van Bestuur hebben we er het volste vertrouwen in dat we de onvoldoende voor standaard BKA2 en de herstelopdracht voor standaard BKA3 kunnen ombuigen naar een positief resultaat. Een resultaat passend bij onze ambities en de kwaliteit die wij als onderwijsorganisatie willen bieden.

We zijn verheugd dat de inspectie heeft opgemerkt dat het bestuur werkt vanuit een gedragen missie en visie. De missie VOOR TOEKOMSTMAKERS en de kernwaarden verbinden, vertrouwen en meesterschap zijn duidelijk zichtbaar binnen onze organisatie en worden breed uitgedragen. De inspectie heeft waargenomen dat er een sterke verbinding is tussen het strategisch meerjarenplan en de schoolplannen, alsook een effectief stelsel van kwaliteitszorg dat in lijn is met onze visie en voortdurend in ontwikkeling blijft. In het inspectierapport wordt waardering uitgesproken voor de cultuur van OPSPOOR waarin samenwerken, leren, ontwikkelen en innoveren centraal staan. Het bestuur heeft diverse structuren opgezet die samenwerking tussen scholen en medewerkers stimuleert en ruimte bieden om ambities verder te verwezenlijken. Ook wordt de samenwerking van het bestuur met regionale partners in het rapport genoemd. Het oordeel voldoende op de standaarden BKA1 (visie, ambities en doelen) en BKA3 (evaluatie, verantwoording en dialoog) voelen we als een blijk van waardering voor al onze medewerkers, die zich dagelijks met passie voor onderwijs inzetten voor de ontwikkeling van kinderen.

In het rapport van het vierjaarlijks onderzoek worden ook enkele ontwikkelpunten benoemd. Deze punten worden door het bestuur herkend en hiertoe worden de volgende stappen genomen:

- Het aanscherpen van het stelsel van kwaliteitszorg door het formuleren van een gemeenschappelijk kader over wat er verstaan wordt onder de kwaliteit van goed onderwijs en kwaliteitszorg;
- Het opstellen van een toezichtskader door het intern toezicht waarin het ijkpunten formuleert die richting geven aan de toezichtsfunctie;
- In samenwerking met de scholen een doelgericht en samenhangend programma voor burgerschapsonderwijs

opzetten;

- Vanuit het onlangs geformeerde Ondersteuningscentrum (het GO in samenwerking met de afdeling OnderwijsOndersteuning) zal er meer duidelijkheid komen over welke vorm van ondersteuning men van het bestuur en/of het samenwerkingsverband kan verwachten. Daaruit voortvloeiend wordt het beter zichtbaar hoe de ondersteuningsgelden binnen OPSPOOR worden ingezet.

De inspectie beoordeelde de standaard BKA2 (uitvoering en kwaliteitscultuur) als onvoldoende. De standaard BKA3 (evaluatie, verantwoording en dialoog) kreeg het oordeel voldoende, met uitzondering van het onderdeel interne risicobeheersings- en controlesysteem. De verbeterpunten die als gevolg hiervan door de inspectie zijn gesignaleerd, hebben wij als bestuur in de voorbereiding op en evaluatie na het inspectiebezoek ook geconstateerd. En hier direct actie op ondernomen. Dit betreft:

- De financiële continuïteit die gewaarborgd dient te worden en te blijven. Het bestuur heeft een herstelplan hierop ingezet dat inmiddels uitgevoerd wordt. De verwachting is dat de tekortkoming die is gesignaleerd in het derde kwartaal van 2025 grotendeels opgelost zal zijn;
- Het bestuur zal de sturing vergroten om meer grip te krijgen op de kwaliteit van het onderwijs op alle scholen. De sturing op de risico-scholen zal worden aangescherpt in leiding alsook ondersteuning en begeleiding. Dit zal mee worden genomen in het kwaliteitsbeleid van OPSPOOR (=kader);
- Binnen de scholen die het betreft, zal de commissie van begeleiding worden versterkt met iemand met medische deskundigheid;
- Het jaarverslag van OPSPOOR zal worden aangescherpt. De wijze waarop het bestuur de risico's en beheersmaatregelen evalueert en hierop bijstuurt zullen uitgebreider uitgewerkt worden.

Het inspectierapport bevestigt ons beeld dat we binnen OPSPOOR de juiste stappen zetten, maar geeft ook handreikingen voor een verdere ontwikkeling van de organisatie. De gesignaleerde ontwikkel- en verbeterpunten zijn stichting breed opgepakt. We kijken met vertrouwen uit naar het herstelonderzoek in het derde kwartaal van 2025.

Tot slot willen we onze waardering uitspreken voor het onderzoeksteam dat het vierjaarlijkse bestuursonderzoek kundig, constructief en op een prettige wijze heeft uitgevoerd, en zich grondig heeft verdiept in onze organisatie.

Bijlage: Zienswijze bestuur

In het voorjaar van 2024 heeft de Inspectie van het Onderwijs onze stichting bezocht. Als College van Bestuur hebben wij het proces rondom het inspectiebezoek als prettig ervaren en waren dan ook zeer tevreden met de eerste terugkoppeling waarin de organisatie op nagenoeg alle punten met een (soms ruime) voldoende werd beoordeeld.

Tijdens het inspectiebezoek waren de definitieve jaarcijfers voor 2023 nog niet beschikbaar. Later bleek dat het bestuur, door een fout in de begroting en grote investeringen, een veel groter tekort over 2023 had gerealiseerd dan aanvankelijk was begroot. In maart 2024 hebben wij de Inspectie hier zelf over geïnformeerd en hebben uit eigen beweging een verbetertraject opgesteld, waarin maatregelen zijn geformuleerd om de continuïteitsrisico's te ondervangen.

Als bestuur betreuren we de hernieuwde beoordeling van de Inspectie, waarin de standaard BKA2 (uitvoering en kwaliteitscultuur) als onvoldoende wordt beoordeeld. De standaard BKA3 (evaluatie, verantwoording en dialoog) krijgt het oordeel voldoende, met uitzondering van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. We hebben begrip voor de onvoldoende beoordeling met betrekking tot het financiële aspect. Dit komt, na inzicht te hebben gekregen in de definitieve jaarcijfers over 2023, voor ons niet als een verrassing. Wat ons echter wel bevreemdt, is dat door het verwerken van de nieuwe feiten in de rapportage, ook andere punten in het rapport anders zijn beoordeeld.

Dankzij de ingezette maatregelen is het de verwachting dat het negatieve financiële resultaat vanaf 2025 wordt ingelopen. Ondertussen blijven we onverminderd werken aan de ontwikkeling van kinderen. Waarbij we willen benadrukken dat de financiële situatie binnen OPSPOOR geen afbreuk doet aan de kwaliteit van ons onderwijs. Dit blijft, zoals altijd, de hoogste prioriteit hebben.

Bij OPSPOOR is een groot team met innovatieve TOEKOMSTMAKERS met passie voor onderwijs. We hebben er dan ook het volste vertrouwen in dat we de onvoldoende voor de standaard BKA2 en de herstelopdracht voor standaard BKA3 kunnen ombuigen naar een positief resultaat.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

